

Financieel Jaarverslag
Stichting Vrienden van de Botanische tuin Kralingen
2017

Inleiding

Conform artikel 11 lid 3 van de statuten heeft het bestuur van de Stichting Vrienden van de Botanische tuin Kralingen aangehecht financieel jaarverslag (dit "Jaarverslag") over het jaar 2017 vastgesteld.

Het is later vastgesteld dan voorgeschreven in de statuten (binnen zes maanden na afloop van het boekjaar). Daar zijn geen specifieke redenen voor, anders dan dat de Penningmeester zijn drukke agenda eerder afronding in de weg stond.

De verlate opstelling heeft op geen enkele (negatieve) wijze invloed gehad op de financiële gang zaken binnen de Stichting en het is steeds goed mogelijk (geweest) voldoende inzicht te krijgen in de inkomsten en uitgaven en daarmee de financiële positie van de stichting.

Dit Jaarverslag bestaat uit de volgende onderdelen:

- I. het overzicht van donaties (niet openbaar om privacy redenen);
- II. de balans en resultaatrekening over 2017;
- III. de verantwoording diverse uitgaven;
- IV. de toelichting op de Balans en Resultatenrekening 2017;
- V. goedkeuring Kascommissie per e-mail van 22 juni 2020 met formele bevestiging daarvan in de verklaring d.d. _____ 2020; en
- VI. het jaarverslag 2017 van de Secretaris.

Rotterdam, 22 juni 2020

Nel van Holst,
Voorzitter

Stephan Sluijters,
Penningmeester

Selma Roenhorst,
Secretaris

I. Overzicht van donaties (niet openbaar om privacy redenen)

II. Balans en resultaatrekening over 2017

Balans en Resultatenrekening

Balans per:	31 december 2017		31 december 2016	
	€	€	€	€
Kas penningmeester		255,55		0
Kas secretaris		0		0
Giro Zakelijk		577,51		340,80
idem, sterrekening		2.104,04		2.099,29
Crediteuren		0,00		0,00
ASN Ideaalsparen		17.716,01		17.575,79
Liquide middelen		<u>20.653,11</u>		<u>20.015,88</u>

Liquide middelen per 01/01	20.015,88		19.984,37	
Saldo boekjaar	637,23		31,51	
Enmalige correctie	0,00		0,00	
Liquide mididelen per 31/12	>>	20.653,11	>>	20.015,88
Waarvan vrij	19.153,11		18.515,88	
Waarvan gebonden	1500		1500	
		<u>20.653,11</u>		<u>20.015,88</u>

Resultatenrekening per:	31 december 2017		31 december 2016	
	€	€	€	€
Reguliere donaties	5.113,25		4.103,00	
Gebonden donaties (MZF)	0		0	
Rente	94,97		191,93	
Resultaat kas / contanten	255,55		0,00	
<u>Totale inkomsten</u>	>>	5.463,77	>>	4.294,93
Algemene Uitgaven	0,00		0,00	
<u>Algemene uitgaven</u>	>>	0,00	>>	0,00
Batig saldo		5.463,77		4.294,93
Uitgaven	4.826,54		4.263,42	
<u>Uitgaven tuin</u>	>>	-4826,54	>>	-4263,42
Saldo boekjaar		<u>637,23</u>		<u>31,51</u>

III. Verantwoording diverse uitgaven

Datum	Betaald naar	Bedrag (EUR)	Betreft	Bonnr / Afschrift	MutatieSoort	
20170102	ASN BANK		50 Sparen	Afschrift	Incasso	
20170120	Lindquist Drukkerij	410,19	Briefpapier en enveloppen	2017-1	Online bankieren	
20170120	S.V. Lohman	100	Optreden Lichtjesavond	2016-17	Online bankieren	
20170126	Kosten Zakelijk Betalingsverkeer	29,87	Bankkosten	Afschrift	Diversen	
20170301	ASN BANK	50	Sparen	Afschrift	Incasso	
20170315	REMBRANDT B.V. ROTTERDAM N	22,5	Kantoorartikelen	2017-4	Betaalautomaat	
20170327	Tabac & Gifts Martin ROTTERDAM	312	Postzegels	2017-5	Betaalautomaat	
20170327	Conscribo	188,03	Administratiekosten	2017-2	Online bankieren	
20170403	ASN BANK	50	Sparen	Afschrift	Incasso	
20170426	Kosten Zakelijk Betalingsverkeer	30,97	Bankkosten	Afschrift	Diversen	
20170502	ASN BANK	50	Sparen	Afschrift	Incasso	
20170515	ING>OUDEDIJK 149>ROTTER S	200	Kosten salonorkest lentefees	2017-7-a	Geldautomaat	
20170601	ASN BANK	50	Sparen	Afschrift	Incasso	
20170703	ASN BANK	50	Sparen	Afschrift	Incasso	
20170710	st. dance act haarlem	689	Optreden zomerfeest	2017-11	Online bankieren	
20170710	De Ster Online	30,25	Advertentie Ster	2017-10	Online bankieren	
20170710	Stichting Pastoraat Oude Wijken Rc	200	Catering lentefees	2017-8	Online bankieren	
20170710	S.Roenhorst	81,7	Catering Midzomernachtfees	2017-9 / 2017-12	Online bankieren	
20170713	J. van Houten en/of JAM van Oers	211,4	Spullen voor de imkerij	2017-13	Online bankieren	
20170717	M.A. de Hoop	185,5	Activiteiten Lentefees	2017-6	Online bankieren	
20170726	Kosten Zakelijk Betalingsverkeer	46,69	Bankkosten	Afschrift	Diversen	
20170801	ASN BANK	50	Sparen	Afschrift	Incasso	
20170901	ASN BANK	50	Sparen	Afschrift	Incasso	
20170911	Rotterdams Persagentschap	332,75	Advertenties Ster	2017-7 / 2017-14 / 3e factuur	Online bankieren	
20170912	Leyla's keukenhoekje	250	Catering herfstfeest	2017-15	Online bankieren	
20171002	L.R. Bourguignon	194,78	Schilderij maken Herfsfeest	2017-17	Online bankieren	
20171002	J.J.Schalks	265	Muziek Herfsfeest	2017-16	Online bankieren	
20171002	ASN BANK	50	Sparen	Afschrift	Incasso	
20171004	De Ster Online	30,25	Advertentie Ster	2017-6-a	Online bankieren	
20171026	Kosten Zakelijk Betalingsverkeer	30,76	Bankkosten	Afschrift	Diversen	
20171101	ASN BANK	50	Sparen	Afschrift	Incasso	
20171201	ASN BANK	50	Sparen	Afschrift	Incasso	
20171215	Banketbakk Carlier ROTTERDAM N	399	Kransen lichtjesavond	2017-18	Betaalautomaat	
20171218	De Ster Online	25	Advertentie Ster	Geen factuur	Online bankieren	
20171218	Rotterdams Persagentschap	121	Advertentie Ster	Geen factuur	Online bankieren	
20171221	Johnny Bandung catering	439,9	Chinees lichtjesavond	Geen factuur	Online bankieren	
Totaal uitgaven		5376,54		Totaal inkomsten 2017	5613,25	
Overgemaakt naar ASN Sparen		550		Van ASN Spaar	-500	
				Van Kas contant	0	
				Netto inkomsten 2017	5113,25	
Netto uitgaven		4826,54		Rente ING	4,75	
Aflossing crediteuren		0		Rente ASN	90,22	
Echte uitgaven		4826,54		Rente totaal	94,97	
Netto inkomsten via bank		5113,25				
Resultaat contant / kas		255,55				
Saldo incl rente		637,23				
					Uitgaven Tuin	3216,28
					Bank- en boekhoudkosten	326,32
					Communicatie en marketing	1283,94
<u>Uitgaven Tuin</u>						
20170713	J. van Houten en/of JAM van Oers	211,4	Spullen voor de imkerij	2017-13		
20170717	M.A. de Hoop	185,5	Activiteiten Lentefees	2017-6		
20170912	Leyla's keukenhoekje	250	Catering herfstfeest	2017-15		
20170710	Stichting Pastoraat Oude Wijken Rc	200	Catering lentefees	2017-8		
20170710	S.Roenhorst	81,7	Catering Midzomernachtfees	2017-9 / 2017-12		
20171221	Johnny Bandung catering	439,9	Chinees lichtjesavond	Geen factuur		
20170515	ING>OUDEDIJK 149>ROTTER S	200	Kosten salonorkest lentefees	2017-7-a		
20171215	Banketbakk Carlier ROTTERDAM N	399	Kransen lichtjesavond	2017-18		
20171002	J.J.Schalks	265	Muziek Herfsfeest	2017-16		
20170120	S.V. Lohman	100	Optreden Lichtjesavond	2016-17		
20170710	st. dance act haarlem	689	Optreden zomerfeest	2017-11		
20171002	L.R. Bourguignon	194,78	Schilderij maken Herfsfeest	2017-17		
		3216,28				
<u>Bank- en boekhoudkosten</u>						
20170126	Kosten Zakelijk Betalingsverkeer	29,87	Bankkosten	Afschrift		
20170426	Kosten Zakelijk Betalingsverkeer	30,97	Bankkosten	Afschrift		
20170726	Kosten Zakelijk Betalingsverkeer	46,69	Bankkosten	Afschrift		
20171026	Kosten Zakelijk Betalingsverkeer	30,76	Bankkosten	Afschrift		
20170327	Conscribo	188,03	Administratiekosten	2017-2		
		326,32				
<u>Communicatie en marketing</u>						
20170710	De Ster Online	30,25	Advertentie Ster	2017-10		
20171004	De Ster Online	30,25	Advertentie Ster	2017-6-a		
20171218	De Ster Online	25	Advertentie Ster	Geen factuur		
20171218	Rotterdams Persagentschap	121	Advertentie Ster	Geen factuur		
20170911	Rotterdams Persagentschap	332,75	Advertenties Ster	2017-7 / 2017-14 / 3e factuur kwijt		
20170120	Lindquist Drukkerij	410,19	Briefpapier en enveloppen	2017-1		
20170315	REMBRANDT B.V. ROTTERDAM N	22,5	Kantoorartikelen	2017-4		
20170327	Tabac & Gifts Martin ROTTERDAM	312	Postzegels	2017-5		
		1283,94				

IV. Toelichting op de Balans en Resultatenrekening 2017

Onderdeel IV Toelichting op de balans en resultatenrekening 2017

Algemeen

Dit is inmiddels het twaalfde financiële verslag dat is opgesteld door de huidige penningmeester, Stephan Sluijters. De financiële administratie is goed op orde, rekeningen zijn (over het algemeen) redelijk tijdig betaald en het is steeds goed mogelijk inzicht in de financiële positie van de Stichting te hebben. Die financiële positie is per eind 2017 nog steeds goed.

Het bestuur verwijst voor wat betreft de activiteiten in 2017 graag naar het verslag van de Secretaris over 2017 dat als Onderdeel VI hierbij gevoegd is.

Het vermogen is iets toegenomen (EUR 20.015,88 eind 2016 naar EUR 20.653,11 eind 2017).

Alle bedragen genoemd in de financiële stukken zijn bedragen euro's.

Toelichting balans

Kas

Het bedrag in kas eind 2017 bedraagt EUR 255,55. Contante inkomsten betreffen uitsluitend (vrijwillige) bijdragen die op de tuin in de "fooienspotten" worden gedaan. Of ontvangsten die worden verkregen voor sommige verkopen van boekjes. Die inkomsten worden soms ook weer gebruikt door de mensen op de tuin voor uitgaven of er worden andere kleine kostenposten van voldaan. De potten blijven ook vaak op de tuin staan...

Giro zakelijk

De zakelijke giro wordt gebruikt voor het ontvangen van de donaties en het voldoen van de facturen.

Kapitaalrekening

Op deze rekening staat een heel klein deel van het spaargeld van de Stichting. Zoals reeds in eerder jaarverslagen opgemerkt is de rente hierop niet heel gunstig. De verschillen zijn gering, maar desalniettemin heeft het bestuur eerder besloten dat langzaam maar zeker voor wat betreft het spaargeld overgestapt zou moeten worden naar een bank met gunstiger rente. Bij ASN Bank leek dat het geval en bovendien sluit die bank qua profiel wellicht ook beter aan bij de Stichting.

Crediteuren

De enige crediteur die eind 2015 nog bestond (de penningmeester zelf), is in 2016 afgelost. Er zijn geen nieuwe crediteuren bijgekomen.

ASN Ideaalsparen

In het boekjaar 2017 is een bedrag van EUR 550 (11 x 50) overgemaakt naar ASN Ideaalsparen. Er is gedurende het jaar echter ook weer EUR 500 van opgenomen in verband met het aanvullen van liquide middelen. Eind 2017 staat daar een bedrag van EUR 17.716,01. Wij hebben over het gehele ASN saldo een rente ontvangen van EUR 90,22.

Liquide middelen per 01-01

Het vermogen is onderverdeeld in *vrij* en *gebonden* vermogen. Wanneer door de donateur nadrukkelijk is aangegeven, waar een schenking voor aangewend dient te worden, noemen wij het *gebonden*. Genoemde *gebonden* EUR 1500, betreft een schenking door de Erasmus stichting voor de subsidie van een aantal Tuinconcepten.

Saldo

Spreekt voor zich. Inkomsten minus uitgaven.

Eigen vermogen

Het vermogen is iets toegenomen. Eind 2016 betrof het EUR 20.015,88. Eind 2017 EUR 20.653,11.

Het bestuur is van mening dat, gelet op de jaarlijkse uitgaven van de Stichting, het aangehouden eigen vermogen nog steeds voldoende mogelijkheden biedt voor het voldoen aan de huidige lange termijnverplichtingen van de Stichting.

Verder is de vraag gerechtvaardigd of het voor een stichting als deze goed is een dergelijk (relatief) hoog vermogen aan te houden. Het antwoord daarop luidt in dit geval echter bevestigend: gelet op de te verwachten investeringen die (mede vanuit onze fondsen) gedaan zullen moeten worden is het goed beleid een dergelijke buffer aan te houden. Daarbij moeten wij uiteraard ook rekening houden met de teruglopende financieringen vanuit de Gemeente en dat wij daar als Stichting steeds meer moeten bijspringen.

Toelichting resultatenrekening

Donaties

Het totaal van de vrienden donaties bedraagt EUR 5.113,25. Dat is iets meer dan in 2016. Er is geen specifieke reden voor te noemen, anders dan wellicht een grote bijdrage ad EUR 650 van de Stichting Theaterwerkplaats voor Ouwe Rotten, in verband met het opreden van de Dansgroep Haarlem. Verder blijft het goed te benadrukken dat de bijdrage van de vrienden vrijwillig is en soms is het gewoon meer en soms minder.

Wat verder in dit verband nog vermelding behoeft is het grote aantal bijdragen in natura dat wij mogen ontvangen. Wij denken dan niet alleen aan de vergaderfaciliteiten bij de Voorzitster thuis maar ook aan alle inspanningen van bijvoorbeeld Eric Douma, de landschaps-architect die de Stichting al tijden bijstaat alsmede de administratieve en drukwerk ondersteuning van Ploum Advocaten en Notarissen.

Wat de penningmeester dit jaar weer heeft overgeslagen is het per doneur ook nog opschrijven wie wat betaald heeft (voorheen Appendix I). Dat is ontzettend veel werk wat bovendien ook niet echt nuttig is. De bijdrage is toch vrijwillig. Daar waar het grote bijdragen zijn (meer dan EUR 100), worden die gedurende het jaar uiteraard wel gemonitord en waar van toepassing op de juiste wijze bedankt.

Ook in het kader van de bescherming persoonsgegevens is het beter dergelijke informatie niet te verspreiden.

Rente

Spreekt voor zich.

Bank- en administratiekosten

De totale kosten van de bank bedroegen in 2013 in totaal rond EUR 113 en in 2012 EUR 259,51. Voor 2014 kwamen die uit op EUR 307,43 en in 2015 EUR 326,24. Dat dit in 2014 en 2015 iets hoger is zit mede in het feit dat er weer acceptgiro's besteld zijn. In 2016 zijn de bankkosten weer gezakt naar EUR 131,95, met name omdat er geen acceptgiro's zijn besteld. In 2017 was het EUR 138,29. Om een compleet beeld van bank- en administratiekosten te krijgen, moet daar echter sinds 2016 ook bij worden opgeteld de kosten van het boekhoudsysteem bij een organisatie genaamd Conscribo. De kosten daarvan bedragen voor 2017 wederom EUR 188,03. Inmiddels is duidelijk dat het voor wat betreft de financiële boekhandel geen handig of bruikbaar systeem is, maar dat het voor de secretaris wel makkelijk werkt. .

Communicatie en marketing kosten

Voor een overzicht van deze uitgaven wordt verwezen naar onderdeel III van dit verslag (Verantwoording uitgaven). Hieronder vallen in het bijzonder de tuinberichten, postzegels en advertentiekosten bij de Ster, voor in totaal EUR 1.283,94. Dat is substantieel hoger dan deze kostenpost in 2016 (EUR 502,50), met name doordat (i) er weer briefpapier en enveloppen besteld moesten worden (EUR 410,19) en doordat (ii) de advertentiekosten in de Ster hoger zijn geworden (EUR 60,50 in 2016 naar EUR 539,25 in 2017). De Ster (inmiddels Rotterdams Persagentschap) heeft haar prijzen enorm moeten verhogen om nog enigszins rendabel te zijn. Voorheen stonden wij daar nagenoeg gratis in..

Het is overigens goed dat nog steeds op alle fronten getracht wordt dit soort algemene uitgaven beperkt te houden. Zo wordt ernaar gestreefd de tuinberichten zoveel mogelijk per e-mail te versturen, waardoor substantiële portokosten kunnen worden bespaard. Tevens worden de vouw- en drukwerkzaamheden op vrijwillige basis door betrokkenen uitgevoerd. Printen van het tuinbericht is gedaan op het kantoor van de penningmeester

Uitgaven Tuin

Verwezen wordt naar Onderdeel III (Uitgaven) van dit Jaarverslag alsmede naar het verslag van de secretaris over 2017 (Onderdeel VI). Dit betreft alle uitgaven die in lijn met de statutaire doelomschrijving van de Stichting gedaan zijn ten gunste van de activiteiten op en de ontwikkeling van de Botanische tuin Kralingen.

Er zijn in 2017 geen noemenswaardig grote uitgaven gedaan, simpelweg omdat de projecten zich niet aanboden. De uitgaven hebben primair te maken met evenementen op de tuin, in totaal ad EUR 3.216,28. In 2016 bedroeg deze post EUR 3.240,94. In 2015 EUR 11.567,93 (met grote uitgave aan pergola's ad EUR 7.500), in 2014 EUR 3.429,36.

Zoals gezegd heeft het bestuur de wens uitgesproken dat er meer wordt uitgegeven. Ook de komende jaren zullen daarop gericht zijn.

Wat een toenemende kost is, betreft de kosten voor advertenties in de Ster. Dat was voorheen gratis, maar daar wordt nu een bijdrage voor gevraagd. Het Bestuur is echter van mening dat die bijdrage begrijpelijk is en bovendien de moeite waard.

Werknemers

De Stichting heeft geen werknemers in dienst.

Saldo

Winsten en verliezen worden toegevoegd respectievelijk in mindering gebracht op het eigen vermogen. Gezien het non-profit karakter van de Stichting worden vermogensverschotten gedoneerd aan goede doelen in de volgende boekjaren.

Overig

Fiscaal

Met ingang van 1 januari 2008 is de fiscale wetgeving omtrent algemeen nut beogende instellingen ("ANBI's") gewijzigd. Door de Belastingdienst is bij brief van 17 maart 2008 bevestigd dat de Stichting wordt aangemerkt als een instelling zoals bedoeld in artikel 32 lid 1, onderdeel 3 en artikel 33 lid 1, onderdeel 4 Successiewet 1956. Op grond daarvan is de Stichting als een algemeen nut beogende instelling tot 31 december 2007 aangemerkt, volgens tot eind 2007 geldende regelgeving.

In verband met de (nieuwe) ANBI-regeling zijn de statuten van de Stichting per 10 augustus 2007 gewijzigd ten overstaan van notaris, mr. J.P. van Loon, van het kantoor Ploum Lodder Princen Advocaten en Notarissen te Rotterdam, is de akte gepasseerd, waarbij de statuten in die zin werden gewijzigd dat vervolgens voldaan werd (en wordt) aan de vereisten, zoals die worden gesteld door de nieuwe ANBI-regeling. Het bij de ANBI status behorende RSIN nummer is: 803881939.

Bestuurders

Gedurende het boekjaar 2016 bestond het bestuur uit de volgende personen:

- Nel van Holst, voorzitter;
- Stephan Sluijters, penningmeester;
- Selma Roenhorst, secretaris;

De bestuurders vervullen deze functie onbezoldigd.

V. Goedkeuring Kascommissie

VI. Jaarverslag Secretaris 2017

Jaarverslag Stichting Vrienden Botanische Tuin Kralingen 2017

Inleiding

Het stichtingsbestuur was in 2017 als volgt samengesteld: Nel van Holst, voorzitter; Stephan Sluijters, penningmeester; Selma Roenhorst, secretaris; Joppe Burgers, lid.

Het bestuur kwam dit jaar zes maal in vergadering bijeen.

De opening van het activiteitenprogramma 2017 werd gevierd op 14 mei met het Lentefeest en de sluiting was op 17 september met het Herfstfeest. Op 15 december was de traditionele Lichtjesavond gepland. Door de overvloedige regen en hoge waterstand hebben wij dit jaar de Lichtjesavond helaas moeten afgelasten.

De Stichting heeft de activiteiten op de tuin financieel ondersteund door o.a. sponsoring van de muziek, voorstellingen en de catering, door een bedrag ter beschikking te stellen voor tuimaterialen (zoals o.a. een goede parasol), de gezamenlijke maaltijd en kerstkransen voor de medewerkers en vrijwilligers en door het verlenen van hand- en spandiensten tijdens de diverse activiteiten.

Algemeen

Vanaf 1 januari 2017 heeft Nel van Holst met verve de rol van voorzitter van de Stichting op zich genomen. Haar ervaring zowel met tuinen als met journalistiek en media heeft onze Stichting al veel opgeleverd. Zo was de Lichtjesavond eind 2016 nog nooit zo druk bezocht, nadat Nel de advertentie had opgemaakt.

In april 2017 is er een Tuinbericht verzonden aan de vrienden en belangstellenden van de tuin met daarin vermeld diverse wetenswaardigheden en het activiteitenprogramma voor dat jaar. Per mail zijn de donateurs met een e-mailadres nog eens uitgenodigd en herinnerd aan alle activiteiten op de tuin.

Veranderingen

In februari 2017 werd vanuit de gemeenteraad Rotterdam gecommuniceerd dat er een principebesluit genomen was tot verzelfstandiging van NME (Natuur en Milieu Educatie). Vanaf dat moment heeft de Stichting Botanische Tuin Kralingen actief vinger aan de pols gehouden bij de verschillende besluitvormingsprocessen. Zo is er een bespreking geweest op 30 maart 2017, waarbij alle 'Vrienden van' Stichtingen geïnformeerd zijn over de te volgen procedures en is de Stichting gevraagd betrokken te blijven bij de mogelijkheden die deze verzelfstandiging biedt aan de tuin. De Stichting heeft een 'one-page' flyer opgesteld om de tuin bij de gemeente duidelijk op de kaart te zetten. De tuin is bijvoorbeeld bijzonder geschikt voor educatieve lessen voor kinderen. Inmiddels is via Laura Scheublin, bedrijfsleider NME, de aanvraag voor educatieve lessen voor scholen ook goedgekeurd. Daarnaast blijft de Stichting pleiten voor de positie van vrijwilligers en de maatschappelijke positie die de tuin voor deze mensen vervuld. Die is misschien niet bij iedereen bekend, maar wel van grote waarde! Het voorstel voor verzelfstandiging NME is op 28 september aangenomen door de gemeenteraad Rotterdam. De Stichting is voornemens om ook actief betrokken te blijven bij

de vervolgstappen die nog op de agenda staan. De Stichting zou bijvoorbeeld graag zien dat het zadenhuis volgens de monumentenzorg criteria gerestaureerd wordt en dat de functies van het beheerdershuisje uitgebreid worden naar educatieve en atelierdoeleinden.

Terugblik op de tuin in 2017

Eén van onze imkers, Johanna Priester, is dit jaar gestopt als imker in de tuin. Jolanda van Houten zal de twee kasten van Johanna gaan verzorgen. Johanna heeft haar handgemaakte kast geschonken aan de tuin. Daar is de Stichting natuurlijk zeer blij mee. En de bijen eveneens. Daarnaast heeft Jolanda dit jaar het zadenhuisje zeer sfeervol ingericht als educatieruimte voor bijenonderwijs. De Stichting heeft met veel plezier kunnen bijdragen aan de materialen die zij daarvoor gebruikt heeft.

Het jaarthema voor 2017 was eetbare gewassen. Er is gewerkt aan een Noordzeemoestuin met planten speciaal geschikt en gekweekt voor zilte grond. Een actueel thema, met name voor het Westen van Nederland, waar de verzilting van de grond toeneemt. Begin 2017 is de zadenlijst opnieuw geïntroduceerd. De tuin heeft dit jaar 112 soorten zaden aangeboden. Meteen na publicatie volgde een bestelling uit Canada. De zadenlijst draait niet zozeer om het aanbieden van zeldzame plantensoorten, maar met name om het aanbieden van sterk en gezond materiaal. De vrijwilligers hebben hard gewerkt om dit mogelijk te maken, onder andere door het zorgvuldig verzamelen en categoriseren van het zaad.

In het voorjaar van 2017 hebben veel onderhoudswerkzaamheden, zoals het verven van bankjes, plaatsgevonden. De vrijwilligers waren dit jaar zeer regelmatig aanwezig en met een grote groep. De tuin bleek ook dit jaar voor veel mensen een belangrijke plek. Samen met tuinman Jack de Graaf hebben de vrijwilligers een groepsuitje naar de Hortus in Leiden gemaakt en zijn daar helemaal geïnspireerd van terug gekeerd.

Ook in 2017 is er weer veel regen gevallen. Door de hoge waterstand in de tuin zijn daardoor opnieuw verschillende bomen en planten gesneuveld. De Stichting maakt zich zorgen over de regenval en het verschil in hoogte. De regen voert niet af en de grond verstikt. De pompen die zijn aangeschaft in 2016, hebben op volle toeren gedraaid. Dit heeft echter niet voldoende geholpen, zelfs de Lichtjesavond moest dit jaar afgelast worden. Vanaf de kant van de Plaslaan zal de grond opnieuw opgehoogd gaan worden. De Stichting zou in samenspraak met NME en de gemeente Rotterdam graag meer aandacht willen voor onderzoek naar eventuele andere oorzaken en duurzamere oplossingen.

Activiteiten 2017

Ondanks de Feyenoord kampioenswedstrijd was de opkomst bij het Lentefeest op 14 mei toch heel gezellig, mede door de muzikale omlijsting van salonorkest Pistache. De catering werd dit jaar verzorgd door de dames van de Sprankeling uit Rotterdam Zuid, een gesponsord initiatief van Zonta Rotterdam. De hapjes waren zeer smakelijk en de schalen dan ook leeg aan het einde van de dag.

Ook dit jaar deed de Botanische Tuin Kralingen weer mee aan het Midzomerfestival Kralingen. Zowel de opening als de dansvoorstelling van Danshuis Haarlem vond in de tuin plaats. De dansvoorstelling was wederom een bijzondere ervaring, zoals we gewend zijn van Danshuis Haarlem. De toeschouwers werden meegenomen in een reis, waarbij ze langzamerhand in een participierend medereiziger veranderden.

Sinds 2017 zet de trend zich in dat gezelschappen zelf met een verzoek komen om in de tuin te mogen performen. Zo bood de tuin dit jaar ruimte aan het gezelschap Ghost. Zij werkten met filmprojecties en (rap) muziek. Ze trokken een hele andere doelgroep van jonge kunstliefhebbers aan en het was leuk om deze mensen ook een ruimte in de tuin aan te kunnen bieden.

Tijdens de zomervakantie is het jeugdpaspoort uitgedeeld. De deelname aan de tuin liep heel goed. Er zijn ruim .... speurtochten uitgedeeld aan kinderen en gezinnen. De kindertheater dag van de stichting Pacific Enterprises maakte deze zomer ook weer deel uit van de jaarlijkse geslaagde activiteiten.

Het herfstfeest op 17 september met haar vele kraampjes en bezigheden was een geslaagd feest met lekker weer. Ongelooflijk, want de dagen daarvoor regende het pijpenstelen en de pompen hebben voluit gedraaid om de plassen water weg te pompen. Het eten van catering Leyla's keukenhoekje uit de Fritz Ruysstraat was heerlijk en voor herhaling vatbaar. De muziek van Jasper Schalks kwam heel mooi tot zijn recht en het publiek luisterde met volle aandacht, doordat er geen geluidsversterking was. Daarnaast verzorgde de Rotterdamse kunstenaar Lorène Bourguignon een schilderworkshop voor kinderen die druk bezocht werd.

De traditionele Lichtjesavond had plaats moeten vinden op vrijdag 15 december. Helaas is deze avond door de wateroverlast niet door gegaan voor publiek. De vrijwilligers en medewerkers zijn echter wel verwend met de jaarlijkse gezamenlijke maaltijd en lekkere kerstkransen. Ook tuinman Jack had een cadeautje voor zijn vrijwilligers: een mini-paddenstoelen kwekerij.

De rondleidingen van Frans Advokaat hebben allemaal plaatsgevonden en zijn en goed bezocht. Het secretariaat ontving weer leuke bedankjes van enthousiaste deelnemers, die genoten hebben van de kennis van Frans.

Donateurs

Het bestuur van de stichting was bij de diverse activiteiten nauw betrokken en heeft dit jaar 15 nieuwe vrienden kunnen inschrijven, waardoor het jaar kon worden afgesloten met een aantal van 472 ingeschreven relaties en vrienden.

Het stichtingsbestuur dankt iedereen die zich voor de tuin heeft ingezet en/of de tuin op enigerlei wijze heeft ondersteund.

Selma Roenhorst, secretaris

Rotterdam, 31 januari 2018